

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE
KOMENSKÉHO 414 , ČELÁKOVICE

Pro školní rok 2023/2024

KDO SI HRAJE NEZLOBÍ, ALE HLAVNĚ SE NENUDÍ

Obsah

1.	IDENTIFIKACE ŠKOLNÍ DRUŽINY	3
2.	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	
2.1.	pojetí školní družiny	4
2.2.	popis prostor školní družiny	5
2.3.	základní informace - provoz školní družiny	5-6
2.4.	typy činností školní družiny	6
2.5.	podmínky pro přijímání do školní družiny	6
3.	PODMÍNKY ŠKOLNÍ DRUŽINY	
3.1.	ekonomické podmínky	7
3.2.	materiální podmínky	7
3.3.	personální podmínky	8
3.4.	psychosociální podmínky	8
3.5.	podmínky pro vzdělávání úzv se speciálními vzdělávacími potřebami	8-9
4.	ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ	9
5.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH - CÍLE A KOMPETENCE	
5.1.	cíle zájmového vzdělávání	10
5.2.	požadavky na trávení volného času	11
5.3.	klíčové kompetence	11-13
5.4.	průřezová témata	14-15
6.	PROGRAM VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ	
6.1.	místo, kde žijeme	16-21
6.2.	lidé kolem nás	21-26
6.3.	lidé a čas	26-30
6.4.	rozmanitost přírody	30-35
6.5.	člověk a jeho zdraví	35-38
7.	VNITŘNÍ EVALUACE	39
8.	ZÁVĚR	40

1. Identifikace školní družiny

Školní vzdělávací program pro školní družinu navazuje na školní vzdělávací program pro základní vzdělávání při ZŠ J.A.Komenského 414, Čelákovice.

Název školní družiny

Školní družina při základní škole, Čelákovice, J.A.Komenského 414

Ředitelka

PaeDr. Alena Pechalová

Vedoucí vychovatelka

Radka Slameňová

Kontakty

sekretariát : 326 998 211

školní družina : 326 998 229

e- mail : info@zscelakovice.cz

web : <http://www.zscelakovice.cz>

Další identifikační údaje

IČO: 00876275

IZO: 108003892

RED-IZO: 600052010

ŠD IZO: 108053091

Zřizovatel

Městský úřad Čelákovice, náměstí 5. května 1, Čelákovice 250 88

starosta: Ing. Josef Pátek

telefon: 326 929 111

e-mail: mu@celakovice.cz

web: <http://Čelákovice.mediapolis.cz>

Platnost dokumentu

Tento školní vzdělávací program pro školní družinu byl projednán a schválen na poradě ped. pracovníků 31 .8.2023 a nabývá účinnosti dne 1.9.2023.

2. Obecná charakteristika školní družiny

2.1. Pojetí školní družiny

Naše školní družina je organickou součástí ZŠ a tvoří s ní jedno výchovně vzdělávací zařízení.

Při zájmovém vzdělávání ve školní družině vycházíme z principů volnočasové pedagogiky. Vytváříme předpoklady k účelnému využití volného času **účastníků zájmového vzdělávání (dále jen úzv)** a vhodně organizujeme jejich odpočinek a relaxaci. Prvořadým úkolem nás všech vychovatelek je vypěstovat u úzv určité návyky společenského chování a sebeobsluhy, rozvíjet jejich aktivitu, tvořivost a smysl pro kolektiv. Poskytujeme také dostatek prostoru pro uplatnění jejich osobních zájmů. Naše výchovně vzdělávací činnost s úzv nenapodobuje vyučování ve třídě, ale naopak nám dovoluje zcela neformální pojetí práce, zachovává určitou uvolněnost, probíhá v radostné atmosféře a je přitažlivá a netradiční.

ŠD je otevřena pro všechny úzv, kteří jsou přihlášení, každý den ráno od 6:15 do 7:45 a po skončení vyučování od 11:40 do 17:30. Náplní ŠD v ranních hodinách jsou především stolní a společenské hry. Odpolední program je pestřejší - zahrnuje činnost odpočinkovou, zájmovou a rekreační, pobyt venku, přípravu na vyučování a další aktivity. Při výběru zaměstnání přihlíží vychovatelky k počasí, ale i k náladě a přání úzv.

V průběhu týdne mohou úzv navštěvovat několik družinových kroužků - kroužek angličtiny, kroužek vaření, plavání, dramatický kroužek, kroužek Malý zahradník a šachový kroužek.

Program úzv se snažíme v průběhu roku zpestřit ještě několika dalšími akcemi. Kromě klasických činností pořádáme několik netradičních celoodpoledních výletů a exkurzí, velký úspěch zaznamenává již tradičně Mikulášská nadílka, vánoční besídka, Rej čarodějnic a oslava MDD.

Všechny činnosti ve školní družině jsou dobrovolné a tak záleží na rozhodnutí úzv, jaké z aktivit si zvolí.

Školní družina koordinuje práci se školou, vychovatelky spolupracují s třídními učiteli a jsou v pravidelném kontaktu s rodiči.

2.2. Popis prostor školní družiny

Školní družina má k dispozici čtyři herny s herními kouty (jedna z těchto kluboven slouží i jako hudebna) a jednu kmenovou třídu v přízemí budovy školy. Dále využíváme tři herny na chodbě E.

2.3. Základní informace - provoz školní družiny

Školní družina při ZŠ Čelákovice - J.A.Komenského 414 je školské zařízení pro zájmové vzdělávání. Schválená kapacita je **350 úzv**. Úzv jsou rozděleni do 8 oddělení, ve kterých může být zařazeno maximálně 30 úzv. Činnost ŠD je určena pro žáky prvního stupně, kteří jsou přihlášení k pravidelné denní docházce.

Provozní doba ranní ŠD začíná v 6:15 hod. Úzv přichází do ŠD sám s použitím čipu. Vychovatelka zařazuje klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření. **V 7:45 hod.** odvádí úzv do tříd, kde za ně přebírá odpovědnost dozor konající dozor na chodbách. Vzhledem k rozvrhu (dělené vyučování) může být ranní ŠD prodloužena **do 8:45 hod.**

Po skončení vyučování přebírá vychovatelka úzv z 1. - 3. tříd osobně od učitele. Starší úzv docházejí do ŠD sami.

Vychovatelka má za úzv odpovědnost po celou dobu jejich pobytu ve ŠD, mimo pobytu úzv na zájmových kroužcích, kde tuto odpovědnost přebírá vychovatelka, která organizuje činnost kroužku. Úzv předává vychovatelka přímo vychovatelce, která jí je opět osobně přivede.

Před obědem vychovatelka dbá na dodržování hygienických návyků úzv. Správně úzv motivuje před odchodem do školní jídelny, kde s úzv obědvá a dbá na zásady správného stolování a kázeň úzv při obědě.

Po obědě vychovatelka zařazuje odpočinkové a relaxační činnosti s ohledem na odpočinek po vyučování.

Po odpočinkové a relaxační činnosti je zařazena činnost zájmová (výtvarná, pracovní, hudební, dramatická...) umožňující úzv seberealizaci, ale i další poznávání a rozvoj pohybových dovedností.

Od 14:00 hod. do 15:30 hod. následuje pobyt venku v areálu školy, který slouží k regeneraci sil, kde převažuje aktivní odpočinek. V určené dny vychovatelka s úzv organizuje činnosti mimo areál školy (vycházky, návštěvy divadla, výlety)

Od 15:30 hod. do 16:00 hod. úzv odpočívají a svačí. Poté může probíhat příprava na vyučování, ať už formou vypracování domácích úkolů nebo zábavných procvičování učiva formou didaktických her nebo získávání doplňujících poznatků při praktických činnostech (práce s knihou, časopisy, poslechové činnosti).

Provoz ŠD končí v 17:30 hod. Vychovatelky předávají osobně úzv vychovatelce, která má koncovou službu.

2.4. Typy činností školní družiny

Opakující se činnost - zahrnuje pravidla stolování, osobní hygienu, příchody a odchody ze ŠD. Dále sem patří dodržování pořádku, bezpečné a slušné chování ve společných prostorách (třída, chodba, šatna, jídelna)

Pravidelná činnost - zahrnuje jak odpočinkovou, tak aktivní činnost, která je daná týdenní skladbou zaměstnání a vychází z činnosti ročního plánu a průřezových témat ŠD.

Příležitostné akce - jedná se o organizované akce- návštěvy kulturních a jiných zařízení, poznávací výlety, exkurze, vystoupení úzv, sportovní akce.

Spontánní činnost - při těchto činnostech vychovatelka zajišťuje především bezpečnost - volné hraní, kreslení, hry na PC v rozmezí ranních a koncových družin.

Příprava na vyučování - patří sem didaktické hry, křížovky, doplňovačky, hádanky, smyslové vnímání. Příprava domácích úkolů po 15. hodině je možná po dohodě s rodiči.

Jednotlivé druhy činností se navzájem prolínají.

2.5. Podmínky pro přijímání do školní družiny

Školní družina je určena žákům prvního stupně, přednostně však jsou přijímáni do naplnění kapacity mladší žáci, konkrétně žáci 1.,2. a 3. ročníku, žáci dojíždějící a žáci obou zaměstnaných rodičů.

Úzv může být přijat do ŠD na základě žádosti rodičů a vyplnění zápisního lístku. Přihlašování a odhlašování úzv ze ŠD je prováděno pouze na základě písemných žádostí rodičů. O zařazení úzv do ŠD rozhoduje ředitel školy.

Úzv může být vyloučen ze ŠD, pokud soustavně porušuje pravidla chování, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, opakovaně svévolně nenavštěvuje ŠD.

3. Podmínky školní družiny

3.1. Ekonomické podmínky

Za pobyt úzv ve ŠD je vybírán poplatek, který slouží k částečnému pokrytí provozních nákladů ŠD a je stanoven právním subjektem na 250,- Kč měsíčně za jednoho úzv.

Stanovený poplatek je možno zaplatit v hotovosti u vedoucí vychovatelky proti potvrzení nebo platbou z osobního účtu na účet školy (do kolonky ZPRÁVA PRO PŘÍJEMCE uvést jméno dítěte - ŠD).

Z organizačních důvodů (zamezení vymáhání nezaplacených plateb a personálního zajištění výuky) lze zaplatit pouze jednorázově: 2500 Kč (do 30.9.) nebo rozdělit do max. dvou plateb: 1250 Kč (do 30.9.) a 1250 Kč (do 30.1.).

3.2. Materiální podmínky

Třídy školní družiny jsou uzpůsobeny a vybaveny tak, aby účelně vyhovovaly náročným potřebám úzv. Nábytek odpovídá věku úzv. Vnitřní členění družiny respektuje požadavky na trávení volného času v době mimo vyučování (oddělený herní prostor s kobercem a stolkou pro výtvarné, rukodělné a jiné činnosti).

K základnímu vybavení patří i dostatečné množství společenských her, stavebnic a jiných hraček. Čtyři třídy mají k dispozici televizor s DVD přehrávačem, které jsou využívány především k motivačním, výchovným a vzdělávacím účelům.

Ke své činnosti využíváme pracovní výtvarné výchovy s keramickou pecí, obě tělocvičny, městský bazén, počítačovou pracovnu, vnitřní atrium s mobilními sportovními prvky, dětský mobiliář a dopravní hřiště. Na vycházky chodíme s úzv do přilehlého okolí.

Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné, pracovní a sportovní činnosti. Úzv jsou vedeni k ochraně majetku školní družiny a školy.

Z estetického hlediska považujeme také za důležitou výzdobu tříd a chodby. Zde mají úzv možnost ukázat výsledky své tvořivé práce.

3.3. Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťuje devět plně kvalifikovaných vychovatelek. Jejich pracovní doba je organizována tak, aby vždy a při všech činnostech byla zajištěna optimální péče o úzv. Všechny vychovatelky se v rámci dalšího vzdělávání pedagogů každoročně účastní akreditovaných kurzů a využívají samostudia k vlastnímu rozvoji v oboru.

O činnosti školní družiny aktuálně informujeme veřejnost na webových stránkách školy.

3.4. Psychosociální podmínky

Vychovatelky respektují potřeby úzv, adaptují nově příchozí na nové prostředí. Jednají nenásilně, přirozeně a citlivě. Napomáhají k rovnocennému postavení úzv. Oddělení ŠD je kamarádským společenstvem. Volnost a osobní svoboda se vyvažují s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat řád ŠD a pravidla soužití. Zájmové vzdělávání odpovídá mentalitě úzv. Ve vztazích mezi úzv a dospělými se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost.

3.5. Podmínky pro vzdělávání úzv se specifickými vzdělávacími potřebami

Za úzv se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni účastníci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení a chování), účastníci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a účastníci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou a úzv v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

Respektujeme individualitu každého úzv, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Dle stupně a charakteru jejich handicapu je umožňováno začleňování do různých aktivit a jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení úzv je brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby (eliminace situací, ve kterých by mohlo dojít ke zranění, zajištění speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek, spolupráce s rodiči, učiteli, výchovným poradcem, poradenskými centry...)

Při vzdělávání úzv se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují vychovatelky ŠD úzce s třídními učiteli, výchovným poradcem, poradenskými centry a to především při primární identifikaci takových žáků a dále stanovování vhodných forem integrace a forem práce. Probíhá také intenzivní spolupráce se zákonnými zástupci. Třídní učitel a zákonní zástupci informují vychovatele o všech změnách zdravotního stavu dítěte. Nadaným žákům a žákům se sociálním znevýhodněním mohou být poskytnuty pomůcky nezbytné pro naplňování výchovně vzdělávacího programu školní družiny.

4. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Stálé zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví úzv je součástí všech činností školní družiny. Vychovatelky soustavně vyhledávají a s vedením školy vyhodnocují a odstraňují možná rizika vzniku úrazů úzv. Všechny prostory školní družiny odpovídají platným bezpečnostním normám. Ve školní družině je umístěna lékárnička. Všechny vychovatelky jsou proškoleny v poskytování první pomoci. Vychovatelky mají nepřetržitě k dispozici telefon s kontakty na lékaře a další speciální služby a na zákonné zástupce úzv.

Vychovatelky zajišťují bezpečnost a zdraví úzv po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Na začátku školního roku úzv poučí o bezpečnosti v prostorách školy a ŠD, o zákazu svévolného opuštění ŠD, o chování ve ŠD i mimo ni a ochraně zdraví svého i spolužáků. Poučení zapisují do třídní knihy. Poučení o bezpečnosti provádějí také u nově příchozího úzv, před pravidelnou činností (zájmové kroužky), prázdninami a plánovanými akcemi (výlety, návštěvy kulturních a jiných zařízení). ŠD zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví úzv v souladu s metodickými pokyny, a to zejména možné ohrožení zdraví při zájmovém vzdělávání, při přesunech úzv na různé akce. ŠD seznamuje úzv s nebezpečím ohrožujících jejich zdraví. Ve školním vzdělávacím programu je bezpečnost zdraví součástí zájmově vzdělávací výchovy ke zdravému životnímu stylu - vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody, prevence sociálně-patologických jevů, dopravní výchova, ochrana před sexuálním zneužíváním.

5. Vzdělávací obsah – cíle a kompetence

5.1. Cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj úzvu, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

V zájmovém vzdělávání školní družiny pro úzvu mladšího školního věku usilujeme o naplňování těchto cílů:

- vytváření a podporování dobrých vztahů v kolektivu (projev citlivosti a ohleduplnosti, odmítnutí agresivity, šikany, umění se bránit)
- rozvíjet vlastní osobnost, dovednost a talent
- umět hodnotit sebe i druhé
- rozvíjet komunikační schopnosti a rozšiřovat slovní zásobu
- orientovat se v čase a prostoru
- poznávat informační a komunikační technologie
- zvládnout hygienické návyky a stolování
- dodržovat kázeň a pravidla ŠD (řád ŠD, režim dne)
- zvládnout jednoduché pohybové aktivity, prostorovou orientaci
- osvojit si základy pracovní činnosti
- zvládnout jemnou motoriku
- vytváření kladného vztahu k práci všeho druhu
- naučit se vážit si životního prostředí a společného majetku
- osvojit si základy hodnot společnosti
- vzbuzovat zájem o dění ve ŠD
- dbát na ochranu, bezpečnost a zdraví svého i spolužáků
- zvládnout umění aktivního odpočinku, relaxace a smysluplného využití volného času
- vytvořit podvědomí sounáležitosti se světem, přírodou, lidmi a společností

5.2. Požadavky na trávení volného času

- **požadavek na volný čas** - vychovatel pedagogicky ovlivňuje volný čas úzv, navozuje a motivuje činnost
- **požadavek dobrovolnosti** - vychovatel přizpůsobuje všechny činnosti přiměřeně věku úzv a snaží se na základě zájmu a motivace, aby úzv vykonávali činnosti dobrovolně
- **požadavek zajímavosti a zájmovosti** - vychovatel používá postupy a náměty, které jsou pro úzv atraktivní, snaží se volit pestrou skladbu zaměstnání úzv
- **požadavek aktivity** - činnosti volí vychovatel tak, aby v nich mohli být přiměřeně úspěšní všichni úzv, snaží se zapojit úzv do přípravy činností, realizaci a hodnocení
- **požadavek citlivosti a citovosti** - všechny činnosti by měly úzv přinést kladné emoce - pochvaly, radost z objevování nebo překonání překážek
- **požadavek seberealizace** - úzv si prostřednictvím činností v odděleních vytvářejí žádoucí sociální kontakty, vychovatel podporuje kladné hodnocení úzv

Školní družina navazuje a dále rozvíjí u každého úzv kompetence v programu školního vzdělávání.

5.3. Klíčové kompetence

Činnost školní družiny jako součásti vzdělávací soustavy by měla ústít v získávání tzv. klíčových kompetencí. Pojem kompetence je chápán jako souhrn znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací, které jsou předpokladem k výkonu činností.

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují úzv činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny :

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a interpersonální
5. kompetence občanské
6. kompetence k trávení volného času

Kompetence k učení

Úzv se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

Úzv si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám - je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

Komunikativní kompetence

Úzv ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší i naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

Sociální a interpersonální kompetence

Úzv se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit - přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém - ovládá a řídí své chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Občanské kompetence

Úzvi si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence k trávení volného času

Úzvi umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

5.4. Průřezová témata

Vzdělávacím cílem průřezových témat je propojování kompetencí, kterými je úzav vybaven do života. K realizaci konkrétních výstupů jednotlivých průřezových témat dochází jak v konkrétních tématech a aktivitách jednotlivých činností, tak zcela samozřejmě při každodenním životě školní družiny. Mohou vznikat různé projekty nebo jen nepatrné činnosti, které vytváří přátelské prostředí ve školní družině. Účinnost průřezových témat je posilována využíváním dalších vhodných příležitostí, se kterými se úzav setkávají mimo školní družinu (filmová a divadelní představení, televizní a rozhlasové pořady, výstavy, besedy atd.).

V etapě zájmového vzdělávání ve školní družině vyčleňujeme tato průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

- orientace na subjekt
- každodenní využití v běžném životě
- utvářet životní dovednosti (samostatnost, schopnost se rozhodovat, spolupracovat s druhými, poznávat lidi, odmítat manipulaci,)
- hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu

Výchova demokratického občana

- vštěpovat hodnoty - tolerance, spravedlnost, odpovědnost
- řešit problémy s respektem k druhým, se znalostí a dovednostmi uplatňovat zásady slušné komunikace

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- podporovat globální a mezinárodní porozumění
- vychovat zodpovědné a tvořivé osobnosti schopné rozhodovat o svém budoucím životě
- umožnit uplatnit dovednosti osvojené v jednotlivých činnostech
- podporovat tradiční evropské hodnoty (osobní zodpovědnost, kritické myšlení, tvořivost)

Multikulturní výchova

- poznávat rozmanitost různých kultur - tradice, hodnoty
- uvědomovat si i svoji kulturu a tradice na základě poznání rozmanitostí
- rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
- chápat a respektovat sociokulturní rozmanitosti

- zabezpečit klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně (vzájemná tolerance, odstranit nepřátelství a předsudky vůči nepoznanému)

Enviromentální výchova

- pochopit komplexnost a složitost vztahu člověka a životního prostředí
- poznat význam odpovědnosti za jednání společnosti a každého jedince
- aktivní účast na ochraně a utváření životního prostředí

Mediální výchova

- vybavit základní úrovni mediální gramotnosti
- získat informace přes vzdělávání až po naplnění volného času

6. Program výchovy a vzdělávání

6.1. Místo, kde žijeme

Náš domov

U nás doma	<p>Vyprávíme si, kdo žije v naší rodině (lidé i zvířata). Povídáme si o životě naší rodiny. Kreslíme a malujeme naši rodinu a zvířata, která chováme. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas. Vytváříme koláž - co kdo u nás dělá.</p> <p>rozvíjené kompetence: 3,4,5,6</p>
Jak to u nás doma vypadá?	<p>Popisujeme domy a byty, v nichž bydlíme. Kreslíme pláněk našeho bytu/pokoje. Vystřihujeme obrázky z časopisů a vytváříme společně ideální byt (velký formát, společná práce, detaily dokreslujeme). Stavíme domy ze stavebnic. Uspořádáme výstavu domů z lega. Vyprávíme si, co se odehrálo (co by se mohlo stát) v našem domě, rovněž kreslíme a malujeme (zejména rozebíráme rizika pokud dítě zůstane samo doma).</p> <p>rozvíjené kompetence: 2,3,4,5,6</p>
Můj ideální dům snů	<p>Povídáme si o tom, jaky bychom chtěli mít v budoucnu domov, kde bychom chtěli bydlet, jaké by mělo být vybavení. Kreslíme a malujeme náš domov snů.</p> <p>rozvíjené kompetence: 3,4,6</p>

Škola

Cesta do školy	<p>Povídáme si o cestě o školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy. Sledujeme dopravní značky v našem okolí - procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují...). Soutěžíme ve znalostech z dopravy. Na koberci stavíme město z kostek, doplňujeme jej dopravními značkami a hrajeme si s auty na město. Rozlišujeme barvy, víme, jak se chovat na přechodu pro chodce. Při vycházkách dáváme pozor při přecházení hlavní silnice. Kreslíme naši cestu do školy. Vyrábíme si dopravní značky a dopravní pexeso. Na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce a cyklisty. Orientujeme se v mapě, vytváříme vlastní mapu okolí. Povídáme si o dopravních prostředcích, kterými cestujeme do školy.</p>
-----------------------	---

	rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Naše škola - jak vypadá?	<p>Kreslíme a malujeme naši školu. Procházíme školou a orientujeme se v ní. Pátráme, co skrývají odborné pracovny a kabinety naší školy. Hledáme ve škole nejhezčí místo. Nejhezčí místo malujeme a fotografujeme. Povídáme si s ředitelem/ředitelkou školy na téma Jak se řídí škola. Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje (setkáváme se s nepedagogickými pracovníky naší školy). Navštěvujeme školní kuchyni. Už víme, jak se připravuje oběd pro školní jídelnu. Povídáme si o tom, co je na naší škole hezké a co bychom změnili.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,6</p>
Představujeme si ideální školu a vylepšujeme naši školu	<p>Kreslíme logo družiny. Zakládáme kroniku školní družiny. Kreslíme piktogramy pro jednotlivé místnosti ve škole (družina, šatny, jídelna, kuchyně...). Pěstujeme květiny. Povídáme si o tom, jak by měla vypadat ideální škola, kreslíme ji a malujeme. Kreslíme školu budoucnosti. Vystřihujeme obrázky z časopisů, skládáme z nich ideální třídu, družinu a jídelnu, lepíme a dokreslujeme.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,4,6</p>
Co děláme ve škole	<p>Čteme na pokračování, každý měsíc alespoň jednu knihu. Ilustrujeme přečtené příběhy. Tvoříme papírový model školy a jejího okolí. Představujeme si, co bychom viděli skrytou kamerou ve třídě (při vyučování i o přestávce)- pracujeme ve skupinách nebo ve dvojicích, které dostanou čas na přípravu. Potom své scénky předvedou ostatním.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6</p>
Naše knihovna	<p>Navštěvujeme školní knihovnu. Povídáme si o tom, jak fungují velké knihovny. Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, prohlížíme si ilustrace. Povídáme si o našich nejoblíbenějších hrdinech z literatury. Čteme pověsti a příběhy z našeho regionu. Vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji. Vyrábíme záložky. Vyrábíme vlastní knihu.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,4,6</p>

Naše město

Město, v němž žijeme	<p>Chodíme na vycházky do města a jeho okolí. Kreslíme a malujeme místa, kde nám je dobře, kam rádi chodíme. Společně výtvarně zobrazujeme naše město- někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy...Vše vystřiháme a sestavíme kolektivní</p>
-----------------------------	--

	<p>výtvarné dílo. Putujeme na určené místo podle vlastnoručně vyrobené mapky. Vymýšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město- kolektivní skládanka z obrázků nebo ze stavebnic. Vyrábíme ozdobné předměty a výrobky pak použijeme k výzdobě družiny i celé školy. Hrajeme si na průvodce naším městem, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, poště, nejbližšímu zdravotnickému zařízení nebo ke knihovně, kudy se jde do kina, spořitelny, banky, lékárny, do restaurací, obchodů...</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Návštěvníci	<p>Seznamujeme se s prací městského úřadu - exkurze a beseda se zaměstnanci. Prohlížíme si obřadní síň a kanceláře. Besedujeme se zastupitelem města o znaku města o činnosti zastupitelů. Seznamujeme se s posláním pošty, knihovny, lékárny, nákupního centra, spořitelny, informačního střediska, muzea...Všechna tato střediska postupně navštěvujeme a popřípadě i vyzkoušíme služby těchto institucí.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Jak žijeme?	<p>Na vycházkách si povídáme o tom, kde v našem městě pracují a co dělají policisté, hasiči, knihovnice, prodavači, lékaři, zdravotní sestry, řidiči, truhláři, zedníci, popeláři atd. Kreslíme, čím bychom chtěli být. Hledáme zdůvodnění, proč jsme si vybrali nakreslené povolání a důvody zapisujeme k obrázkům. Povídáme si o tom, co musíme umět, abychom mohli zvolené povolání vykonávat. Chodíme na exkurze - do hasičské zbrojnice, na obecní úřad, do obchodu... Pořádáme besedy s lidmi, kteří vyprávějí o svém povolání.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Co kdo dělá? - naši pomocníci	<p>Besedujeme na téma „Ten dělá to a ten zas tohle“, zajímáme se o služby v místě bydliště (opravna obuvi, čistírna, restaurace, manikúra, pedikúra...) Hrajeme si na obchod, na lékaře, na nemocnici, na kadeřníky apod. Jdeme kupovat dárky nebo věci potřebné na výlet-vycházka spojená s drobnými nákupy.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4</p>
Ztráty a nálezy	<p>Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili - přehráváme si scénky. Zamýšlíme se nad tím, co můžeme udělat pro malého kamaráda, který se ztratil. Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili - na vycházce hledáme orientační body, hrajeme orientační hry.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6</p>

Ochránci pořádku	Besedujeme o práci příslušníků policie a porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže apod.), ptáme se , jak takovému trestnému jednání předcházet. Besedujeme s příslušníkem policie o jeho práci, předem si připravíme písemně otázky. Navrhujeme plakát s tematikou „NE alkoholu a drogám“. Kreslíme a malujeme propagační plakáty s kontakty na tísňové linky (policie, hasiči, záchranná služba, linka bezpečí...) rozvíjené kompetence: 1,3,4,5,6
Na poště	Posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele, jdeme na exkurzi a zjišťujeme, co všechno musí umět pracovníci pošty. Vyplňujeme složenky a dodací lístky, zjišťujeme PSČ našeho města. Píšeme pohledy s adresou, kupujeme známky... posíláme. Při vycházkách hledáme na domech popisná čísla a názvy ulic. Navrhujeme poštovní známku, pohlednici s místními motivy. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5
Jsme básníky, zpěváky a novináři	Hledáme básničky, písničky o našem městě či o našem kraji. Soutěžíme ve znalostech i ve zpěvu. Společně skládáme básničku nebo písničku o našem městě. Učíme se básničky a písničky k různým příležitostem (vánoce, velikonoce, den matek aj.). Vymýšlíme básničku pro maminku k svátku. Čteme básničky v dětských časopisech. Každý den zpíváme lidové a nové písně, týdně se naučíme alespoň jednu novou písničku. Hrajeme si na televizi - připravujeme reportáž z naší obce a naší školy, interwiev s občany obce a zaměstnanci školy. Zpracujeme událost ze života družiny jako senzační zprávu. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Objevujeme	Na vycházce hledáme zajímavá místa, historické budovy, nejstarší strom apod. a potom je malujeme. Procházíme se večerním městem a nocujeme ve školní družině. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Čím jezdíme a čím můžeme jezdit?	Hledáme dopravní spojení pomocí internetových stránek, telefonických informací atd. Rozhodujeme se odkud pojedeme, vyhledáváme spojení do různých míst (pracujeme s vývěskami) - vycházka na vlakové a autobusové nádraží. Povídáme si o dopravních prostředcích, které u nás ve městě nejezdí. Kreslíme dopravní prostředky. Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, metrem, tramvají - jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd. Hrajeme si na řidiče aut, hrajeme si s auty na koberci, na dopravním hřišti si hrajeme na auta. Prohlížíme si encyklopedii - hledáme informace o letecké, železniční, silniční a lodní dopravě. Hrajeme pantomimu -

	ostatní hádají o jaký dopravní prostředek jde. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6
Chodci a cyklisté	Odhalujeme nástrahy na cestách pro chodce a cyklisty (podchody, nadchody, cesta po silnici v místě, kde chybí chodník apod.) Povídáme si o správném vybavení našeho kola, kontrolujeme ho, opakujeme pravidla silničního provozu. Soutěž ve znalostech dopravní výchovy. rozvíjené kompetence: 1,2

Za humny

Výlety do blízkého i vzdáleného světa	Chodíme na procházky do okolí v každém ročním období. Na plánu společně hledáme známá místa a označujeme je symboly, které je budou dobře charakterizovat. Hledáme nejbližší hrady, zámky, zříceniny a památky. Učíme se mapové značky a používáme je ve vlastních mapách. Tvoříme plastickou mapu našeho okolí, znázorňujeme vrstevnice. Stavíme krajinu z písku, kamínků, větviček apod. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Cestou necestou	Soutěžíme ve vyhledávání mapových značek na libovolných mapách a kreslíme je. Podle informací z knih a z internetu připravujeme trasu delšího výletu. Učíme se určovat světové strany. Na vycházce se orientujeme podle značek zakreslených do mapy, kterou jsme předtím vytvořili. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Jsem Čech, vím, kde žiji.	Hrajeme hru „Cestujeme po České republice“. Cestujeme prstem po mapě, navštěvujeme blízká i vzdálená místa v ČR, na internetu nebo v knihách hledáme zajímavosti o těchto místech. Sestavujeme mapu ČR z různých materiálů. rozvíjené kompetence: 1,3,5,6
Cestovní abeceda	Besedujeme o cizích státech, kam jezdíme na dovolenou. povídáme si o odlišném životním stylu. Zjišťujeme na internetu i v knihách informace o okolních státech ČR. Vytváříme mapu ČR a sousedních států. Zajímáme se o vlajky států, kreslíme je. Povídáme si o kontinentech - hledáme je na globusu. Hledáme odlišné podmínky na jednotlivých kontinentech. Besedujeme o přírodním bohatství na Zemi, o jeho ochraně a o ochraně životního prostředí. rozvíjené kompetence: 1,2

Tradice našeho města

Jak to bylo dříve - naše historie	Navštívíme místní muzeum, všimáme si, které předměty tam jsou a pak je kreslíme. Čteme a posloucháme pověsti našeho regionu. Besedujeme o historii našeho města. Hledáme místa, kde k událostem podle pověsti došlo. Dramatizujeme jednoduché pověsti. Plánujeme výlet na historické místo v našem regionu. Besedujeme se staršími spoluobčany o rozdílech mezi životem dnes a dříve. Kreslíme znak města, povídáme si o jeho historii. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Masopust	Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky. Vyrábíme si masopustní masky. Účastníme se masopustního průvodu městem. Vyzdobíme družinu nejlepšími maskami. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6
Vítáme jaro	Povídáme si o vynášení Moreny a jeho symbolickém významu. Vyrábíme Morenu, učíme se písničky k vynášení zimy. Vyrábíme tradiční předměty z proutí, z odstřížků látek, z papíru... Zpíváme písně o jaru. Uspořádáme tradiční vynášení Moreny. rozvíjené kompetence: 1,2,3,6
Rej Čarodějnic	Vyhlašujeme soutěž o nejhezčí čarodějnici - měníme se v čarodějnice. Připravujeme táborák - pálení čarodějnice, vyhodnocujeme soutěž o nejhezčí čarodějnici, opékáme vuřty. rozvíjené kompetence: 1,3,4,5
Tradiční místní slavnosti	Vyprávíme si o našich místních slavnostech a zvycích. Zapojujeme se podle našich možností do místních slavností. rozvíjené kompetence: 3,4,5,6

6.2. Lidé kolem nás

Rodina

My, rodiče a sourozenci	Besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů - a co oni od nás. Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme. Povídáme si o členech naší rodiny. Kreslíme strom naší rodiny. rozvíjené kompetence: 3,4
Do rodiny patří také dědeček a	Povídáme si o našich prarodičích. Kreslíme babičku a dědečka. Zjišťujeme, kdy mají naši prarodiče jmeniny a narozeniny - připravujeme jim přáníčka. Představujeme povolání našich

babička	<p>prarodičů. rozvíjené kompetence: 2,3,4,6</p>
Nezapomínáme na naše sestřenice, bratrance, strýce, tety	<p>Povídáme si o širší rodině. Vzpomínáme na větší setkání našich příbuzných. Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, sestřenice, švagr, strýc...) rozvíjené kompetence: 2,3,4,6</p>
Den matek	<p>Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd. Vyrábíme dárky pro radost maminkám. Učíme se pro ně vázat květiny do kytice nebo sušit květiny, které potom použijeme do vazby. Připravujeme besídku pro maminky, předáváme jim zhotovená přání a dárečky. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6</p>
Co vyprávěly peníze	<p>Učíme se znát hodnotu peněz. Besedujeme o tom, co je plýtvání (penězi, energií atd.), ptáme se, jak můžeme šetřit. Společně tvoříme příběh stokoruny, který dramatizujeme a hrajeme jej. Vyrábíme si vlastní peníze. Hrajeme si na obchod. Na vycházce si všímáme cen výrobků. Hrajeme si na prodávající a kupující (používáme kouzelná slovíčka „prosím a děkuji“, zkoušíme reklamovat výrobek. Na internetu zjišťujeme různé měnové kurzy. Povídáme si o tom, jak některým lidem mohou peníze pomoci. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>

Kamarádi

Moji kamarádi	<p>Sestavujeme pravidla družiny. Hrajeme hry podporující důvěru a soudržnost skupiny. Hrajeme scénky o přátelství. Kreslíme a malujeme našeho kamaráda. Kreslíme své portréty, vystřihujeme je a sestavujeme z nich koláž - naše družina. Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák. Povídáme si o našem nejlepším kamarádovi a o jeho dobrých vlastnostech. Při hře zjišťujeme, jak se známe - poznávací hry (poznáme kamaráda po hlase, hmatem - máme-li zavázané oči?) rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Učíme se toleranci a pořádku	<p>Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit. Chválíme své spolužáky za jejich výkony či chování. Kriticky hodnotíme naši třídu a společně se domluvíme, čím můžeme vylepšit její vzhled. Zjišťujeme, v čem mohou děti našeho věku pomáhat, besedujeme o tom, proč máme/nemáme kladný vztah ke spolužákům, k dospělým, ke společenským hodnotám apod.</p>

	<p>Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hračky, uklízíme si aktovky, věnujeme se sebeobslužné práci. Po každé hře a činnosti po sobě uklízíme hračky a pomůcky.</p> <p>rozdíjené kompetence:2,3,4,5,6</p>
<p>Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly</p>	<p>Besedujeme o tom, že jsou mezi námi i lidé znevýhodnění (zdravotně, sociálně), ptáme se, jak tito lidé žijí. Zkoušíme se dorozumět beze slov. Hrajeme si na slepé lodě. Snažíme se projít se zavazanýma očima přes překážkovou dráhu za pomoci hole. Ve dvojicích zkusíme role nevidomého a jeho průvodce. Prohlížíme si obrázky, které malovali lidé ústy nebo nohama - pokoušíme se nakreslit obrázek ústy, podepsat se nohama. Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme předtím vložili do krabice). Orientujeme se v prostoru - zkusíme na hřišti dojít poslepu k cíli.</p> <p>rozdíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
<p>Všude žijí lidé</p>	<p>Čteme si pohádky z různých světadílů. Ilustrujeme pohádkové příběhy z dalekých krajů. Sbíráme obrázky z různých světadílů, ze kterých pocházely přečtené pohádky, snažíme se pochopit, v čem se národy liší, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my (různost národních kultur, zvyky atd.). Povídáme si o národních jídlech typických pro určité země, určujeme odkud k nám bylo dovezeno exotické ovoce, pokusíme se připravit jednoduché cizokrajné jídlo. Naučíme se hru dětí z jiných kontinentů. Vyrábíme pohádkové masky, improvizované černošské bubínky, indiánská hrkadla, zvonkohry. Vše potom využijeme při karnevalu s motivy cizokrajných pohádek.</p> <p>rozdíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>

Svátky a oslavy

<p>Každý den má někdo svátek</p>	<p>Seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapíšeme si všechny spolužáky, kteří budou mít ve školním roce svátek nebo narozeniny, abychom jim mohli blahopřát. Vyrábíme přání pro oslavence, připravujeme pohoštění na oslavu. Nezapomínáme na narozeniny našich blízkých, chystáme jim drobné dárky a přáníčka. Přemýšlíme, jak bychom jim nejlépe poblahopřáli při různých příležitostech, ukazujeme si písemná přání, která jsme dostali.</p> <p>rozdíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
<p>Náš karneval</p>	<p>Tvoříme pozvánky, plakáty pro spolužáky, pedagogy, rodiče. Vybíráme hudbu na karneval. Bavíme se o karnevalu - co to</p>

	<p>vlastně je, kde a jak se slaví...Pořádáme karnevalovou slavnost, vystavujeme masky, které měly největší úspěch. Kreslíme a malujeme karneval.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Čas, adventní	<p>Vyprávíme si o smyslu adventní doby, čteme vánoční příběhy. Společně vyrábíme adventní věnec, každý týden posedíme u zapálené svíčky, vyprávíme si naše rodinné vánoční příběhy atd. (důrazně dodržujeme bezpečnostní pravidla). Vyrábíme Mikuláše, anděly, čerty. Pořádáme Mikulášskou besídku. Vyrábíme dekorační předměty na vánoční jarmark.</p> <p>rozvíjené kompetence: 2,3,4,5,6</p>
Kouzelný čas vánoční	<p>Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly až dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině. Zpíváme koledy, vyrábíme drobné dárky svým blízkým, čteme vánoční příběhy, zdobíme družinu a školu vánočními motivy. Učíme se ozdobně balit dárky, vyrábíme přáníčka k vánocům a jmenovky k dárkům. Pečeme a zdobíme perníčky.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6</p>
Velikonoce	<p>Čteme si o národních a místních zvycích spojených s jarem. Malujeme a zdobíme kraslice, zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme a vystřihujeme). Učíme se velikonoční koledy. Uspořádáme soutěž o nejhezčí velikonoční vajíčko.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,5,6</p>
Den učitelů a ostatních pedagogů	<p>Pátráme, kdo byl J.A. Komenský (v knihách, v časopisech, na internetu). Připravujeme pásmo básniček a písniček pro naše učitele a vychovatelky. Vyrábíme drobné dárečky pro vychovatelky, učitele a ostatní pracovníky.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Den dětí	<p>Povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme, jak ho oslavíme. pořádáme oslavu Dne dětí - soutěžíme a závodíme, pořádáme dětskou pout'. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>

Jak se správně chovat

Známe kouzelná slovíčka	<p>Besedujeme o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu. Hrajeme scénky, v nichž význam těchto slov hraje podstatnou roli. Hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za zasláné informace, zeptat se, zda je volné místo v restauraci, ve vlaku atd.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4</p>
--------------------------------	--

Člověk mezi lidmi	<p>Povídáme si o tom, jak by se lidé k sobě měli navzájem chovat. Povídáme si o etiketě dříve a dnes (co se dříve dodržovalo a co se naopak dodržuje dnes nově). Hrajeme scénky - dodržujeme etiketu jako za starých časů a v dalších dodržujeme dnešní etiketu. Povídáme si o tom, co druhé lidi potěší, jaké dárky jsou pro koho vhodné. Ve scénkách se učíme předávat dárky. Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců a chlapci od dívek, dospělí od dětí a naopak. Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme naše chování ve školní jídelně.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5</p>
Návštěva divadla, koncertu	<p>Besedujeme o společenském chování při návštěvě kina, divadla a koncertu. Prohlížíme si módní časopisy a vybíráme společenské oblečení pro návštěvu kina, divadla a koncertu. Besedujeme o nástrojích v orchestru, posloucháme hudební ukázky, malujeme hudební nástroje. Hrajeme scénky s námětem „Přicházíme do divadla nebo na koncert“, „Opozдили jsme se“, „Jak se chovat v divadle o přestávce“ atd.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6</p>
Jdeme na výstavu	<p>Povídáme si, proč chodíme na výstavy a ukazujeme si známé obrazy světových i našich malířů. Připomínáme si, jak se na výstavách chovat. Chodíme na dostupné výstavy. Připravujeme výstavy našich prací, vyrábíme popisky, zhotovíme plakát, pozveme návštěvníky. Připravíme vernisáž.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Cestou necestou - chování v dopravních prostředcích	<p>Povídáme si o vhodném a nevhodném chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně. Hrajeme scénky, jednotlivé typy chování kreslíme a malujeme. Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, při nákupech, v dopravních prostředcích.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Mluvíme správně?	<p>Cvičíme si jazyk (jazykolamy, dechová cvičení). Pomocí říkadla a básniček cvičíme rytmus a melodii jazyka. Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života. Čteme s porozuměním a správnou artikulací z knih a časopisů pro poslech ostatním.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,5,6</p>
V restauraci a u stolu	<p>Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorách. Cvičíme se ve správném stolování. Zdobíme slavnostní stůl. Soutěžíme v prostírání a v chování u stolu. kreslíme a malujeme, jak se správně chovat u stolu</p>

	v restauraci. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
V naší jídelně	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu. Dodržování zásad správného stolování denně procvičujeme ve školní jídelně. Kulturní prostředí si připravujeme i při svačinách. Pořádáme soutěž ve slušném chování a stolování ve školní jídelně. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5
Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích (základy mediální výchovy)	Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlasu, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí. Besedujeme o dokumentech, dětských programech a pořadech, na které se díváme. Ptáme se, proč některé pořady a filmy nejsou vhodné pro děti a jak takový pořad nebo film poznáme. Porovnáváme realitu s některými filmy a s reality show. Připravíme si vědomostní televizní soutěž a zahrajeme si ji. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Řekni to beze slov	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty. Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity a děje či situace ze známých pohádek. rozvíjené kompetence: 2,3,4,5,6

6.3. Lidé a čas

Náš denní režim

Co vše stihneme během dne	Povídáme si o tom, jak lidé tráví čas. Kreslíme a malujeme, jak tráví čas děti a jak dospělí. Povídáme si o tom, jak je rozdělen den, kdy máme povinnosti a kdy volný čas. Hrajeme hru na odhad času. Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu. Představujeme si, co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas - jak by jezdily vlaky, jak by vysílala TV, jak by se učilo ve škole bez rozvrhu hodin - vymýšlíme modelové situace. Společně připravujeme týdenní plány naší činnosti ve školní družině. Besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Jak jsme prožili včerejší den	Povídáme si o tom, co jsme všechno dělali včera/o víkendu. Kreslíme zážitky z předchozích dní. Povídáme si o možnostech trávení volného času. Plánujeme správný režim dne, týdne, nezapomínáme na aktivitu a odpočinek.

	rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Náš kalendář	Vyrobíme si nástěnný kalendář důležitých akcí školní družiny. Připravujeme společné náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích. Opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky. rozvíjené kompetence: 1,2,4,5,6
Kdy se nejlépe připravíme do školy	Povídáme si o tom, kdy se nám nejlépe učí a kdy se doma připravujeme na vyučování. Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení. Využíváme počítač pro získávání mnoha informací, pracujeme s didaktickými hrami. Pravidelně se připravujeme na vyučování v družině i doma. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5
Měření času	Ukazujeme si měřidla času, půjčujeme si knihy o měření času v historii lidstva. Kreslíme, malujeme různá měřidla času. Povídáme si o časových pásmech. Na vycházce pozorujeme věžní, příp. sluneční hodiny. Vyrábíme si z papíru vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami. Využíváme je pro určování a odhadování času. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Přesnost je zdvořilostí králů	Povídáme si o tom, jak je v některých případech dochvilnost nezbytná a co by se stalo, kdybychom se opozdili. Při vycházkách navštěvujeme nádraží a hledáme v jízdních řádech., uvědomujeme si význam dochvilnosti a přesnosti. Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zranění. Povídáme si o volném čase, o tom, jak s ním hospodaříme a co nás zdržuje a okrádá o čas, vážíme si volného času našeho i lidí kolem nás. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Co jsme dělali v našem volném čase	Povídáme si o tom, co jsme dělali o víkendu a o prázdninách. Zážitky malujeme a kreslíme. Sbíráme pohlednice a fotografie z našich cest a vytváříme z nich koláž. Plánujeme, co budeme dělat o prázdninách a o víkendu. Poté konfrontujeme naše plány se skutečností. rozvíjené kompetence: 1,2,6

Jak se mění lidé

Když jsme byli malí	Prohlížíme si fotografie známých i neznámých lidí, hledáme rozdíly typické pro jednotlivá věková období. Chronologicky řadíme fotografie lidí, které představují jednotlivé fáze života. Besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých
----------------------------	--

	<p>věkových obdobích zažít a naučit se. Vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho raného dětství a malujeme je. Hrajeme si na rodinu, rozlišujeme životní fáze a promítáme je do rolí.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5</p>
Když velcí byli malí	<p>Navštěvujeme starší spoluobčany. Připravujeme pro ně vystoupení a předvedeme jim je. Vyrábíme dárečky pro seniory a předáme jim je.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,4,5,6</p>

Jak se mění věci, budovy, obec

Změny našeho města	<p>Na vycházkách srovnáváme současný stav domů a ulic s jejich podobou na starých pohlednicích. Navštívíme kronikáře města a čteme si společně z kroniky. Ptáme se na nejvýznamnější události v dějinách obce.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6,</p>
Kronika školy - družiny	<p>Prohlížíme si kroniku školy. Hledáme staré zprávy o naší škole. Besedujeme s nejstarším učitelem školy o životě školy v minulosti. Zakládáme kroniku družiny a aktuálně jí doplňujeme.</p> <p>rozvíjené kompetence: 2,3,4,5,6</p>
Z čeho se učili naši rodiče	<p>Pátráme po tom, jak vypadala škola, do níž chodili naši rodiče, prarodiče. Prohlížíme si staré školní fotografie. Prohlížíme si staré učebnice a čteme z nich.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4</p>
Jak pomáhaly děti dříve a jak pomáhají dnes?	<p>Čteme knihy o dětech z různých sociálních vrstev v minulosti, o jejich životě a porovnáváme se současností. Povídáme si o tom, jak pomáháme doma.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,4,5,6</p>
Malý pomocník	<p>Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče) Prohlížíme si elektrospotřebiče a vybavení domácností v reklamních letáčích nebo prodejnách a porovnáváme je s vyobrazením ze starších knih o domácnosti. Na návštěvě muzea si všímáme některých starých pomocníků v domácnosti a ptáme se na jejich funkci. Kreslíme moderní spotřebiče a navrhujeme některé pomocníky pro budoucnost. Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá/škodí ve volném čase.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>

Detektiv v šatníku	Pořádáme přehlídku oblečení a oděvních doplňků na téma - „Co se našlo v šatníku našich babiček a prababiček aneb co se dříve nosilo“ . Pořádáme módní přehlídku a připravíme si k ní doprovodné komentáře. Tvoříme modely fantastických klobouků a jiných módních doplňků. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Putování časem	Navštívíme muzeum a hledáme exponáty, které dobře dokládají způsob života našich předků. Vystavené exponáty srovnáme s těmi, které máme dnes. Připravujeme kvíz na téma - „Co jsme si zapamatovali z návštěvy muzea“. Čteme úryvky z knih, které nám přibližují život v minulosti. Vypravujeme, co jsme se dozvěděli od prarodičů - s čím si hráli a jak trávili volný čas když byli malí. Pořádáme výstavu výtvarných prací na téma - „Co se nám (doma nebo v obci) u nás líbí - a co bychom rádi změnili k lepšímu“. rozvíjené kompetence: 1,3,4,5,6
Naše město dříve a dnes	Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami v našem městě a starými domy. Hledáme stavby staré jako my, jako naši rodiče, jako prarodiče. Vymýšlíme si a vyrábíme domovní znamení, které by mohlo označit náš dům. Kreslíme ulice a dominanty našeho města, tvoříme domy z krabic. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Co nám říkají staré předměty	Zjišťujeme, zda někteří příbuzní nevlastní sbírku zajímavých předmětů, vyprávíme si o různých druzích sbírek. Ukazujeme si na sbírce známek, mincí, starých pohlednic, nálepek apod., jak se vyvíjely, co znázorňují apod. rozvíjené kompetence: 3,6
Lidé a minulost	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy. Vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky, hrajeme scénky z pohádek, zpíváme písničky z pohádek. Zpíváme lidové písně a povídáme si o jejich vzniku. Učíme se lidové písně interpretovat s jednoduchým pohybovým doprovodem. Prohlížíme si staré časopisy o módě, bydlení, vaření, čteme dětské časopisy, které vycházely v době dětství našich rodičů. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Řemeslná výroba u nás	Povídáme si o tradičních řemeslech v Čechách a v našem regionu. Zkoušíme zhotovit některý z řemeslných výrobků. rozvíjené kompetence: 1,3,5,6
Jak se bydlelo	Povídáme si o tom, jak se bydlelo dříve a jak se bydlí dnes. Pracujeme s dnešními a starými časopisy o bydlení a

	<p>porovnáváme bydlení dříve a dnes. Navštívujeme starou část naší obce a moderní sídliště a hodnotíme rozdíly. Zhotovujeme koláže. Malujeme oprýskané šedivé město a potom totéž jako opravené barevné. Pátráme, jak se žilo na hradech a na zámcích - společně kreslíme, vystřihujeme a lepíme. Nejprve hrady a okolí, pak postavy (rytíře, dámy, koně apod.). Postavy vystřiháme z papíru a z nalepeného textilu nebo papíru jim vytvoříme šaty.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6</p>
--	--

6.4. Rozmanitost přírody

Příroda okolo nás - rostliny, živočichové

Jak se mění náš strom	<p>Na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si k pozorování např. různé stromy a v knihách a encyklopedii hledáme významné údaje o jejich růstu, pěstování, plodech... Prohlížíme si změny na stromech v našem okolí v jednotlivých ročních obdobích. Kreslíme určitý strom (květiny, krajinu) v jednotlivých ročních obdobích. Porovnáváme siluety stromů s tvarem jejich listů. Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže. Besedujeme o tom, co stromům škodí a co jim prospívá.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6</p>
Stavíme z přírodnin	<p>Při vycházkách sbíráme různé přírodniny. Vyrábíme z kaštanů a žaludů postavy a různé předměty. Tvoříme obrázky z květin a listů. Vyrábíme razítka z brambor a jiných plodin. Navlékáme přírodniny na provázek a tvoříme zimní potravu pro ptáčky. Lisujeme květiny a podzimní listy.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6</p>
Město v lese	<p>Vyprávíme si o tom, jak se chováme v lese. Učíme se poznávat hmyz. Čteme knihu Ferda mravenec a kreslíme mravence a jiné brouky. Na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovávat. Z přírodnin si postavíme mraveniště.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,5,6</p>
S hlavou v oblacích	<p>Pozorujeme nebe. Besedujeme o změnách počasí, o užitečnosti deště, větru, slunečního svitu, ale také o nebezpečích spojených s přivalovými dešti nebo silným větrem. Kreslíme a</p>

	malujeme oblohu. Představujeme si, v co všechno se můžou proměnit oblaka. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6
Ptačí tajemství	Při vycházkách pozorujeme život na stromech. Prohlížíme si encyklopedie a poznáváme ptáky. Besedujeme o užitečnosti ptactva. Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu. Kreslíme nebo modelujeme ptačí hnízdo s mlád'aty. Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťujeme, kdy a kam odlétají. V zimě pozorujeme stopy ptáků ve sněhu. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Naše květiny	Staráme se o květiny ve školní družině - pravidelně je zaléváme, přesazujeme. Povídáme si o užitečnosti květin v domácnostech a na pracovištích. Hrajeme si na zahradníky. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Jak se budí semínko	Pozorujeme klíčení semínek. Čteme ukázkou z příběhu „Jak Křemílek a Vochoňka zasadili semínko“. Vymyslíme se zaklínadlo, kterým se semínko budí. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6
Záhady pod kameny	Při vycházkách sledujeme život pod zvednutým kamenem. Prohlížíme si časopisy a encyklopedie a poznáváme brouky, drobné živočichy a rostliny. Sbíráme zajímavé kameny. Vytváříme dekorativní předměty a šperky z kamenů různými technikami (drátkování, ubrousková technika) rozvíjené kompetence: 1,2,4,5,6
Za dobrodružstvím přírody	Soutěžíme v poznávání zvířat podle siluet. Při vycházkách do přírody pozorujeme, co do přírody patří a co ne. Soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určenými písmeny abecedy. Napodobujeme hlasy zvířat (některé hlasy žáci předvádějí, jiné hádají, pak si role vymění). Určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (česnek, křen, mateřídouška apod.) Soutěžíme ve skládání puzzlí s motivy zvířat.. Na vycházkách poznáváme plody stromů podle hmatu. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Práva zvířat	Besedujeme o právech každého živočicha na život. Vyprávíme si o zvířatech v útulcích a o důvodech, proč se tam dostaly. Povídáme si, jak tomu předcházet a jak můžeme opuštěným zvířatům pomoci. Zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy a pracujeme s tzv. „Červenou knihou“ Kreslíme a malujeme ohrožené živočichy. Vytváříme plakát s tematikou ochrany zvířat. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6

Můj miláček, naši kamarádi zvířátka	<p>Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme jakou péči vyžadují. Jdeme na návštěvu ke spoluobčanům, kteří chovají domácí zvířata, povídáme si s majitelem, co všechno obnáší péče o domácí zvířata. Povídáme si o tom, jaký máme užitek z chování domácích zvířat. Povídáme si o našich oblíbených domácích zvířatech, kreslíme je. Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6</p>
Portrét zvířete - zvířata a jejich mláďata	<p>Získáváme informace z knih o životě zvířat v ZOO. Navštěvujeme ZOO a poznáváme exotická zvířata. Na vycházkách poznáváme , kteří živočichové žijí volně v našem okolí. Povídáme si o zvířatech, která jsou aktivní ve dne a která v noci. pozorujeme zvířata a jejich stopy. Modelujeme a stavíme zvířata a jejich mláďata z různých materiálů. Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm. Pantomimicky ztvárňujeme zvířata a ostatní hádají, střídáme se v rolích.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>

Roční období

Příroda a my (náměty pro všechna roční období)	<p>Besedujeme o ročních obdobích- sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty - porovnáváme je s životem a vztahy lidí. Čteme si o přírodě a jejích proměnách. Učíme se básničky a písničky s tematikou spojenou s přírodou a jednotlivými ročními obdobími. V hudebních chvilkách zpíváme písničky o zvířatech a rostlinách, počasí apod. pokoušíme se o jejich jednoduchý pohybový doprovod. Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny. Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,5</p>
Podzim	<p>Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně. Vyrábíme draky a pořádáme drakiádu. Vyrábíme podzimní mobil. Kreslíme a malujeme podzim. Zdobíme družinu a školu podzimními motivy.</p> <p>rozvíjené kompetence:1,2,3,4,5,6</p>
Zima	<p>Pomáháme zvířátkům přežít zimu - vyrábíme krmítka a krmíme ptáčky. Na vycházce pozorujeme prodej kaprů. Tvoříme zimní výzdobu družiny a školy.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,4,5,6</p>
Jaro	<p>Při vycházkách pozorujeme probouzející se jarní přírodu, poznáváme první jarní květiny. Pozorujeme jarní práce na polích</p>

	a na zahradách. Kreslíme a malujeme jarní květiny, zvířata a jejich mláďata. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Týden, měsíc, rok	Vyrábíme si družinový kalendář. Kreslíme a malujeme obrázky s tematikou jednotlivých měsíců a ročních období. Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období) rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,6

Počasí

Pranostiky	Hledáme na každý den pranostiky a besedujeme o jejich významu. Vytváříme meteorologický kalendář přírody, do kterého každý den pomocí značek zaznamenáváme počasí - teplotu, srážky, vítr, oblačnost. Porovnáváme pranostiky z kalendářů k jednotlivým dnům s aktuálním vývojem počasí. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Hra na rosničky	Čteme předpovědi počasí z periodik. Každý den sledujeme předpověď počasí v TV a pak porovnáváme, jak u nás bylo. Hledáme dlouhodobé předpovědi. Hrajeme si na moderátory předpovědi počasí. Zkoušíme předpovídat počasí. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5

Voda

Vodní hrátky	Besedujeme o vodě, jejich skupenstvích a o významu vody. Povídáme si o tom, jak s vodou správně nakládat a jak ji šetřit. Kreslíme a malujeme, případně vyrábíme koláže s tematikou vody a jejího koloběhu v přírodě. Provádíme jednoduché pokusy - odpařování vody, srážení par, vlastnosti mrznoucí vody. Stavíme vodní mlýnky, lodičky z přírodnin a pouštíme je na vodě. Povídáme si o získávání energie z vody. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Ekosystém rybník	Chodíme na vycházky k rybníku ve všech ročních obdobích, pozorujeme život ve vodě i v okolí rybníka. Povídáme si o živočiších, kteří jsou zapojeni do ekosystému rybníka. Kreslíme a malujeme rybník a jeho obyvatele. Besedujeme s rybářem, povídáme si o ochraně vod. rozvíjené kompetence: 1,3,5,6

Chráníme si své životní prostředí

Den Země	Sbíráme náměty, co a jak by se dalo zlepšit v našem životním prostředí. Vytváříme ekologický plakát ke Dni Země. Při vycházkách pozorujeme čistotu a úpravu okolí, působení výfukových plynů na stromy atd. Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny. Třídíme odpad a povídáme si, jak třídít odpad v domácnostech. Besedujeme o ochraně životního prostředí. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Co do přírody nepatří	Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu. Při vycházkách hrajeme hru „Co do přírody nepatří“ a všímáme si toho, čím člověk poškozuje přírodu. rozvíjené kompetence: 1,2,4,5,6
Hrnečku vař	Při výletu do přírody poznáváme lesní plody a pátráme, které z nich jsou jedovaté/léčivé. Povídáme si, k čemu slouží jednotlivé plodiny, které se pěstují v našem okolí a které pěstují maminky na zahrádkách. Vyprávíme si o nebezpečích, která jsou spojena s vařením - zejména nebezpečí požáru, jak mu předcházet a jak se zachovat v případě vzniku požáru. rozvíjené kompetence: 1,2,4,6
Chraňme naše životní prostředí	Povídáme si o chráněných zvířatech a rostlinách, hledáme o nich informace na internetu a v populárně naučných publikacích a v časopisech. Kreslíme ohrožená zvířata a rostliny. Povídáme si o vyhynulých živočišných druzích a o důvodech jejich vyhynutí. Navrhujeme, jak chránit životní prostředí v našem nejbližším okolí. Vyrábíme ekoplakát s tematikou ochrany životního prostředí a chráněných živočichů a rostlin. rozvíjené kompetence: 1,2,3,5,6
Obrázky z cest	Shromažďujeme pohlednice z různých zemí světa a v atlasech tato místa vyhledáváme. K daným pohlednicím dokreslujeme typ krajiny nebo zvířata a rostliny, které v takové krajině můžeme najít. Vyrobit si vlastní „Obrazový atlas světa“. Povídáme si o tom, jak se žije lidem v jiných částech světa. rozvíjené kompetence: 1,2,6
Kniha přírody	Vytváříme „Knihu přírody“, do které si zaznamenáváme poznatky z našich vycházek. Doplnujeme texty a obrázky. Tvoříme výrobky z přírodních materiálů a uspořádáme výstavku těchto prací. rozvíjené kompetence: 2,3,4,6
Udělej si sám	Pracujeme s přírodninami, které sbíráme mna vycházkách. Lisujeme rostliny a vytváříme si herbáře. Jednotlivé herbáře

	vystavujeme pro rodiče. rozvíjené kompetence: 1,3,6
Cesta do pravěku	Povídáme si o vyhynulých zvířatech a rostlinách. Představujeme si, jak žila zvířata a lidé v dávných dobách. Kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie. rozvíjené kompetence: 1,3,6
Malý botanik	Sbíráme rostliny, vytváříme herbáře, zjišťujeme, které rostliny jsou léčivé a které jedovaté. Navštívíme lékárnou a besedujeme o sběru léčivých rostlin, o výrobě léků, krémů, čajů z bylinek. rozvíjené kompetence: 1,3,4,5

6.5. Člověk a jeho zdraví

Poznáváme své tělo

Já - my	Z encyklopedie zjišťujeme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích. Na velký formát papíru obkreslujeme postavu jednoho z nás a do obrysu dokreslujeme nejdůležitější tělesné orgány. Soutěžíme v kvízu „Mé tělo a jak funguje“. Zjišťujeme, kolik měříme a vážíme. Míry a váhy si zapisujeme a sledujeme, jak se měníme. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5
----------------	--

Pečujeme o své zdraví - co nám prospívá, co nám škodí

Naše tělo - kouzla pro zdraví	Povídáme si o otužování a zdravém životním stylu. Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (odpočinek tělesný, psychický). Vystřihujeme postavy, dokreslujeme jim správné oblečení pro dané roční období. rozvíjené kompetence: 1,3,5,6
Čistota půl zdraví	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky...), čistotu oděvu a jeho vhodnost. Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování apod. a upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
Náš zdravý jídelníček	Povídáme si o zdravé výživě, o potravinové pyramidě... Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy. Kreslíme, malujeme

	<p>a modelujeme ovoce a zeleninu, vytváříme koláže. Sestavujeme zdravý týdenní jídelníček a doplňujeme ho kreslenými i vystřiženými obrázky. Z časopisů vystřihujeme obrázky zdravých a méně zdravých potravin a hotových pokrmů a sestavujeme z nich koláže. Soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť, hmat) zeleniny, ovoce, koření a dalších potravin. Besedujeme o přírodních a uměle připravených vitamínech. Pořádáme zdravé odpoledne - chystáme zdravou ovocnou a zeleninovou svačinu.</p> <p>roztvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Jídlo - všední součást dne	<p>Hrajeme si na rodinu a na příkladech běžných jídel si připomínáme zásady zdravé výživy, které by děti měly dodržovat. Tvoříme atlas jednotlivých potravin (nalepujeme obrázky a kreslíme). Připravujeme si svačinu. Povídáme si o důležitosti pitného režimu a dodržujeme jej. Připravujeme slavnostní stůl pro narozeninovou oslavu. Připravujeme slavnostní tabuli vánoční a velikonoční besídku.</p> <p>roztvíjené kompetence: 1,2,3,4,5</p>
Poznáváme houby	<p>Pracujeme s různými encyklopediemi a hledáme v nich houby. Povídáme si o houbách, které jsou jedlé, nejedlé a jedovaté. Kreslíme, malujeme a modelujeme houby.</p> <p>roztvíjené kompetence: 1,3,5</p>
Chci být zdravý	<p>Čteme si o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci. Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku. Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, co je to respirační doba léků atd. Učíme se ošetřovat jednoduché zranění. Hrajeme si na zdravotní středisko. Povídáme si o tom proč, když jsme nemocní, jsme někdy doma a někdy je zapotřebí pobyt v nemocnici. Povídáme si o nemocnici - o jejích odděleních a o režimu dne v nemocnici. Povídáme si také o dětských léčebnách. Besedujeme o civilizačních chorobách a jak jim předcházet. V případě, že trpíme některou civilizační chorobou (astma), si povídáme o její léčbě a režimových opatřeních spojených těmito onemocněními.</p> <p>roztvíjené kompetence: 1,2,3,5,6</p>
U lékaře	<p>Čteme si a vyprávíme o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při hrách venku nebo doma. Vyprávíme si o tom, jak probíhá návštěva u lékaře, jak nám může pomoci. Hrajeme si na lékaře a pacienta.</p> <p>roztvíjené kompetence: 1,2,3,4,5</p>
Příroda léčí	<p>Vyhledáváme léčivé rostliny v atlase, popřípadě je kreslíme a</p>

	<p>zjišťujeme, jaké mají účinky. Sbíráme a lisujeme nejznámější léčivky v našem okolí, vysvětlujeme si, k čemu slouží a zakládáme herbář. Z nasbíraných bylinek a šípků uvaříme čaj. Povídáme si o tom, jak se dříve léčilo.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,3,4,5,6</p>
Pečujeme o svůj vzhled	<p>Při každodenních tělovýchovných chvilkách procvičujeme své tělo. Soutěžíme ve znalostech základních hygienických návyků a v dovednostech při péči o náš zevnějšek. Při péči o vzhled a čistotu nás zajímá, které jednoduché kosmetické přípravky můžeme doma používat.</p> <p>Ptáme se, co a jak nám může uškodit (situace, lidé, zvířata...).</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3</p>
Úsměv nám sluší	<p>Povídáme si o péči o náš chrup. Procvičujeme si techniku řádného čištění zubů. Besedujeme se stomatologem nebo jeho zdravotní sestrou. Účastníme se soutěže „Zdravé zuby“.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3</p>
Co nás může ohrozit	<p>Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu. Na modelových situacích zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie. Besedujeme s příslušníkem policie o trestných činech vůči dětem, ptáme se, jak požádat dospělého o pomoc pro sebe nebo pro kamaráda v mimořádných situacích.</p> <p>poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Už vím jak - den bez úrazu	<p>Ptáme se, co a jak nám může uškodit (situace, lidé, zvířata...).</p> <p>Na vycházkách si všímáme nebezpečných míst a situací a debatujeme o tom, jak lze těmto nebezpečím předcházet. Povídáme si o tom, co se nám stalo nebezpečného a jak jsme situaci vyřešili. Učíme se telefonovat - oznámíme úraz, přivoláme pomoc, telefonujeme na linku důvěry (modelové situace). Vytváříme plakáty s telefonními čísly nouzového volání.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>
Au! To bolí! Zachránci	<p>Kontrolujeme podle seznamu, co vše má obsahovat příruční lékárnička. Na výlety a výpravy nosíme vždy příruční lékárničku a učíme se jí používat. Učíme se poskytovat první pomoc. Přenášíme zraněného, poskytujeme první pomoc při zlomenině. Soutěžíme ve znalostech a dovednostech poskytování první pomoci.</p> <p>rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6</p>

Chci být fit	Povídáme si o tom, co jsou návykové látky a jak nám mohou ublížit. Odhalujeme další nebezpečí spojená s tím, že někdo jiný užívá návykové látky a jak nás to může ohrozit (injekční jehly na pískovišti, neznámé nápoje, bonbony atd.). Kreslíme návrhy plakátů proti kouření a užívání dalších návykových látek. rozvíjené kompetence: 1,2,3,4,5,6
---------------------	--

Chodíme ven každý den

Každodenní pobyt venku	Denně chodíme do přírody, do atrie, na školní hřiště apod. Každý měsíc se naučíme novou hru. Pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem. Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách. rozvíjené kompetence: 5,6
Příroda - naše tělocvična	Při vycházkách překonáváme překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí. Prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě. Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě. rozvíjené kompetence: 1,4,5,6
Otužilci	Cvičíme uvolňovací cviky, v tělovýchovných chvilkách relaxujeme při hudbě. Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, cvičíme, zpíváme. rozvíjené kompetence: 1,6
Zimní radovánky	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat ve sněhu. Soutěžíme o nejhezčího sněhuláka a stavbu ze sněhu. Závodíme v hodu koulí na cíl, do dálky atd. Koulujeme se, kreslíme do sněhu, sáňkujeme. rozvíjené kompetence: 3,5,6
Míčové hry	Seznamujeme se s pravidly míčových her a dodržujeme je. Hrajeme vybíjenou a kopanou, nacvičujeme hod na koš a volejbalové odbíjení. Jednotlivá oddělení družiny soutěží v míčové olympiádě. rozvíjené kompetence: 3,6
Školní olympiáda	Připravujeme hry pro naše sportovní odpoledne. Vymýšlíme celkový program a plánujeme, kde budou jednotlivá závodní stanoviště. Výsledky soutěží společně vyhodnotíme a uveřejníme je. Kreslíme sportovce, hrajeme si na rozhodčí - jsme objektivní, víme, co je „fair play“. rozvíjené kompetence: 2,3,4,5,6

7. Vnitřní evaluace

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni školní družiny a oddělení. Provádí je vedoucí vychovatelka, jednotlivé vychovatelky i celý tým. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky a výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle na MS vychovatelek.

Hodnocení

Hodnocení většího, či menšího tématického celku provádíme po skončení nebo i v jeho průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tématické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti. Hodnocení směrem k dětem provádíme průběžně - pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam pro sebehodnocení úzv. Hodnocení z pohledu celého oddělení provádíme na konci týdne nebo dle potřeby. Hodnotíme aktivitu, zájem úzv, posun sociálních vztahů mezi úzv, své pedagogické působení, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

8. Závěr

Před naším pedagogickým kolektivem stojí spousta konkrétních úkolů. Chceme úzav vytvořit prostředí, které umožňuje společnou činnost v době mimo vyučování v prostoru, který splňuje podmínky podnětnosti, navozuje kreativitu a dává jim příležitost k seberealizaci. Důležitým prvkem je pro nás interakce všech zúčastněných činitelů, mezi něž patří sociální klima školy, empatie vychovatelek, režim dne s dostatkem pohybu a navození aktivit, otevřené vztahy mezi vychovatelkami, úzav a rodiči.